

Stručný přehled nádorových markerů a jejich indikace

Vyšetření	Indikace	Nespecif. zvýšení	Poznámky
CEA	nádory GIT, medulární Ca štítné žlázy, nádory prsu a plic	onemocnění jater, alkoholismus, ulcerózní kolitida, Crohnova choroba	poločas v průměru 3. dnů, interval stanovení s rozmezím min. 14 dnů
AFP	hepatocelulární Ca a jiné nádory jater, nádory varlat, ovarii	hepatobiliární poruchy, gravidita, novorozenci	vyločit hemolýzu, biol. poločas 5 dnů
CA 125	ovariální Ca, nádory endometria a plic	gravidita, cysty, myomy, endometrióza, serózní výpotky(pleury, peritonea), onemocnění jater	neprovádět odběr u žen v období menstruace, biol.poločas 4-5 dnů
HE4	adenokarcinomy ovarii, endometria, nejlépe v kombinaci s CA 125, doplnit výpočet ROMA indexu	výpotky, renální selhání	
CA19-9	suspekce na nádory GIT(zejména pankreatu, Ca kolorektálního, mucinózní Ca vaječnicků	pankreatitida, cholestáza(i mírná), mucinózní cysty, benigní onemocnění plic	vyločit hemolýzu a odběr do anti-koagulačních činidel, biolog. poločas 7-8 dnů
CA15-3	nádory prsu a vaječnicků	benigní dysplazie prsu, plicní choroby, megaloblastické anémie(nedostatek vit.B12)	vyločit hemolýzu, biol. poločas 5-7 dnů
CA72-4	nádory GIT(zejména žaludku), Ca vaječnicků a plic	benigní choroby GIT, plic, pankreatitida, jaterní cirhóza	biol.poločas 3-7 dnů
CYFRA 21-1	epiteliální nádory(především plic, vhodné současné stanovení CEA,TPA,NSE), mezoteliomy, některé lymfomy a sarkomy	výpotky, systémové onemocnění kůže(pemphigus, psoriáza), jaterní cirhóza, chronické obstrukční plicní onemocnění, onemocnění močového mechýře a jiné urologická postižení	Výskyt v séru je spojován s buněčnou nekrozou, biol.poločas je 1 den
SCCA	karcinomy skvamózních(dlaždicových) buněk, zejména plic, dělohy, a ORL(vhodné spolu s CYFRA 21-1)	kožní onemocnění (pemphigus, psoriáza, ekzémy), infekce plic, jaterní a gynekologické choroby	vyločit hemolýzu a kontaminaci pokožkou(pot, sliny), biolog. poločas 1 den
NSE	malobuněčný karcinom plic(SCLC), neuroblastomy, neuroendokrinní nádory, karcinomy ledvin, prostaty, seminomy	cerebrální ischemie, krvácení do mozku, febrilní křeče, hemolytické onemocnění	vyločit hemolýzu, separace séra do 2 hod. po odběru (uvolnění z Ery)
proGRP	malobuněčný karcinom plic(SCLC), neuroblastomy, karcinoidní nádory, vhodné stanovení spolu s NSE	chronické poruchy jater a ledvin	
TPA/TPS	marker buněčné proliferace /nekrózy a apoptózy, vhodné stanovení při suspekci na epitheliální nádory močového traktu	mírný vzestup - akutní a chron. infekce, virové onemocnění, po ozařování	biol.poločas 7 d.
Kalcitonin	medulární Ca štítné žlázy, feochromocytom, MEN	hyperkalcemie, polyadenomatóza	
Tyreoglobulin	rozdílné typy nádorů ŠŽ	subakutní tyreoiditida, toxický tyreoidní adenom, někdy při strumě	vhodné je současné stanovení protilátek proti TG k posouzení příp. interference
S-100	maligní melanom	autoimunitní poruchy, záněty, cerebrální léze s nekrozou	
PSA	nádory prostaty	prostatitida, hyperplazie	odběr nejdříve za 72 hod. po vyšetření per rectum ani při uroinfekci